

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 25. oktober 2024

Orientering nr. 16/2024

Landsstyrekvinde Ingilín D. Strøm træder tilbage

Som omtalt i Orientering nr. 14/2024 kom Landsstýrismálanevndin (Lagtingsudvalg der har tilsyn med landsstyrets virksomhed) i september med en foreløbig konklusion på en klage over landsstyrekvinde for miljøanliggender Ingilín D. Strøm (Javnaðarflokkurin), som konkluderede, at hun havde givet Lagtinget urigtige oplysninger. I sit svar på en høring om den foreløbige konklusion, erklærede landsstyrekvinden sig uenig med Landsstýrismálanevndin, som, hun mener, ikke har godtgjort, at hun bevidst har givet Lagtinget urigtige oplysninger. Hun opfordrede udvalget til enten at frafalde sagen eller at få udpeget en undersøgelsesleder til at undersøge sagen.

Et flertal i Landsstýrismálanevndin – bestående af Hans Jacob Thomsen (Javnaðarflokkurin) og Hanna Jensen (Framsókn) – indstillede den 22. oktober 2024 til Lagtingets formandskab, at sagen undersøges af en undersøgelsesleder, hvilket Lagtingets forkvinde vil være forpligtet til at iværksætte efter styrelsesloven. Mindretallet – bestående af Bárður á Steig Nielsen (Sambandsflokkurin) – fastholdt derimod, at Ingilín D. Strøm gav Lagtinget urigtige oplysninger.

Under Lagtingets møde den 24. oktober 2024 fremsatte medlemmer af oppositionspartierne Sambandsflokkurin, Fólkaflokkurin og Miðflokkurin et mistillidsvotum mod Ingilín D. Strøm. Under behandlingen af sagen stod det klart, at to medlemmer af koalitionspartiet Tjóðveldi ikke støttede landsstyrekvinden, hvorfor mistillidsvotummet således ville blive vedtaget. Ingilín D. Strøm valgte på den baggrund at anmode lagmanden om at fritage sig fra hvervet som landsstyrekvinde.

Lagmanden oplyste efterfølgende til KVF, at han trods sagens udfald fortsat har tillid til landsstyrekoalitionen, men at sagen påvirker tilliden mellem koalitionsparterne, der nu skal drøfte det fremadrettede samarbejde. Tilsvarende har formanden for Tjóðveldi, Høgni Hoydal tilkendegivet, at partiet nu må drøfte den situation, der er opstået i koalitions-samarbejdet og internt i partiet. Lagmanden varetager foreløbig Ingilín D. Strøms ressortområde.

Landsstyret skal igen tage stilling til fiskeriaftale med Rusland

Til uanmeldte spørgsmål i Lagtinget den 10. oktober 2024 blev lagmand Aksel V. Johannesen (Javnaðarflokkurin) spurgt om, hvornår landsstyret forventer at melde ud om landsstyrets planer om en mulig fornyelse af fiskeriaftalen med Rusland, når den nuværende aftale udløber den 31. december i år. Spørgsmålet blev stillet af tidligere lagmand Bárður á Steig Nielsen på vegne af Sambandsflokkurin. Af Aksel V. Johannesens svar fremgik det, at landsstyret efter planen vil drøfte sagen med Lagtingets Udenlandsudvalg inden for kort tid. Han påpegede, at afgørelsen kommer til at afspejle, hvad et flertal af Lagtinget ønsker.

Lagtingsmedlem og medlem af Udenlandsudvalget Liljan Weihe (Tjóðveldi) sagde efterfølgende i et interview til KVF, at der har været ”larmende tavshed om Rusland”, og at koalitionen ikke har drøftet spørgsmålet siden sidste år, hvor aftalen blev forlænget. Dengang tilkendegav Liljan Weihe, at hun var et af de koalitionsmedlemmer, der var imod forlængelse af aftalen, og til KVF den 11. oktober i år sagde hun, at hendes holdning er uændret.

Det nye fængsel på Færøerne skal ligge ved Áir i Sunda Kommune

Justitsminister Peter Hummelgaard har efter ønske fra Færøernes landsstyre besluttet, at et nyt fængsel skal bygges ved Áir i Sunda Kommune. Færøernes landsstyre har på baggrund af faglige vurderinger af 11 forskellige grunde og et analysearbejde anbefalet, at det nye fængsel placeres ved Áir i Sunda Kommune. Landsstyret har i den forbindelse oplyst, at placeringen anses for ideel, fordi den er centralt beliggende og let tilgængelig, ligesom placeringen vil tilføre flere arbejdspladser til kommunen og give mulighed for øget aktivitet i området. Den endelige grunderhvervelse vil være betinget af en række forhold, herunder vedtagelse og bekendtgørelse af byggevedtægter, relevante plan- og miljømæssige dispensationer samt sikring af forsynings- og infrastrukturelle forhold.

Høgni Hoydal deltog på NATO-forsvarsministermøde

Landsstyremand for udenrigs- og erhvervsanliggender Høgni Hoydal (Tjóðveldi) deltog den 17. oktober 2024 i forsvarsministermøde, Northern Defence Dialogue, i NATO-hovedkvarteret i Bruxelles. På mødet blev sikkerheds- og forsvarspolitik i den nordlige region drøftet, og deltagerne aftalte i en fælleserklæring at styrke samarbejdet i Arktis og Nordatlanten. Høgni Hoydal udtalte i en pressemeddelelse efter mødet, at: *”Vi i Færøerne har presset på for at opnå direkte deltagelse med egne repræsentanter i forsvars- og sikkerhedspolitik, således at vi ikke er tilskuere, men tager ansvar. Mødet i dag var en betydningsfuld lejlighed til at skabe opmærksomhed om færøske synspunkter, som bærer op om tættere samarbejde mellem landene, når der skal tages stilling til, hvordan vi håndterer fælles udfordringer.”*

Valgkampen til kommunalvalget den 12. november 2024 er i gang

KVF har op til kommunalvalget sammen med statistik/analysevirksomheden Lóður gennemført en omfattende undersøgelse af færingers opfattelse af deres kommune, og hvordan kommunen løser sine opgaver. De færøske kommuners opgaver vedrører bl.a. ældrepleje, børnepasning, folkeskolens bygninger og undervisningsmaterialer, veje, vandforsyning, havne, biblioteker og idrætsanlæg. Undersøgelsen viser bl.a., at ældrepleje, veje, forhold for børn og unge, folkeskolen og børnepasning er de fem områder ud af 20 mulige, som de over 3.000 respondenter i undersøgelsen på tværs af de færøske kommuner mener, skal prioriteres højest. Der var frist for at aflevere kandidatlisterne til valget den 22. oktober 2024.

Atlantic Airways har indgået samarbejdsaftaler med IcelandAir og Air Greenland

I forbindelse med konferencen Arctic Circle Assembly i Reykjavík i oktober 2024, underskrev Atlantic Airways samarbejdsaftaler med henholdsvis islandske IcelandAir og grønlandske Air Greenland. Med aftalerne vil det blive lettere at booke flybilletter til og fra Færøerne og destinationer, som IcelandAir og Air Greenland opererer. Begge aftaler træder i kraft i 1. kvartal 2025.

MF Sjúrdur Skaale vinder prisen for Årets Danske Tale

MF Sjúrdur Skaale (Javnaðarflokkurin) vinder prisen for Årets Danske Tale for sin tale om Israel-Palæstina-konflikten under Folketingets afslutningsdebat i maj 2024. Talen kan ses [her](#). Prisen, der tildeles af den selvejende institution Danske Taler, overrækkes af Bertel Haarder den 12. november 2024 i København.

Billedbogskunstneren Bárður Oskarsson vinder pris

Billedbogskunstneren Bárður Oskarsson fik den 15. oktober 2024 White Ravens prisen fra The International Youth Library for billedbogen ”Bob” om kaninen Bob og hunden Hilbert. Bárður Oskarsson har tidligere vundet andre priser, herunder Nordisk Råds børne- og ungdomslitteraturspris i 2019 for ”Træet”.